

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrto leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo k naročbi.

Z mesecem julijem začne se II. polletje in prosimo torej p. n. naročnike, katerim s tem dnevom poteče naročba na „Slov. Gospodarja“, naj se podvizajo nadalешnjo naročnino doposlati, da se jim ne pretrga ali pa ustavi dopošiljanje lista.

„Slov. Gospodar“ stane do konca leta 1 fl. 60 kr. in do konca septembra pa 80 kr.

Naročnina, nova in zaostala, naj se nam pošlje po poštnih nakaznicah, ker so take pošiljatve najbolj ročne.

Upravnistvo.

Mir v orožji.

Lepo je za sosesko, v kateri je ljubi mir doma. Vsak gre lahko in hodi tudi z necim veseljem za svojim delom, ako vé, da mu nihče ne zavida, če mu to vrže dobička.

Enako je tudi pri državah, teh velikih soseskah. Njih vsaka ima dovolj opravka in dovolj skrbi za to, da si vredi razmere med prebivalci tako, kakor dene njej, državi in njim, prebivalcem države dobro in dela na občno korist. Srečna država, ki ima v tem proste roke ter je v tej njeni skrbi nihče, nobena soseska ne zavéra!

Ali take države so le redke, skorej vse so si v necem strahu in treba jim je skrbeti za to, da si držé sovražnika zunaj svojih mej, to se pravi, vsaka država je še skorej le dotlej varna, dokler seže njena vojna sila. Zato pa tudi štrli cela Evropa orožja. vse države in državice, kar jih nosi stara Evropa, stojé v orožji in to stane veliko denarja in veliko moči se odteguje drugemu, koristnišemu delu.

Tudi naše cesarstvo in to še morebiti bolj kakor druge države v Evropi, čuti težo, ki jo dela vedna skrb za to, da ne ostane za drugimi državami, kar se tiče vojne sile. Leto za letom shajate se delegaciji, avstrijska in ogerska in njiji ne čaka drugo delo, kakor da privolite skupni vladi potreben denar, naj nam

spravi ali vzdrži one sile, na katerih sloni — mir cesarstva.

In ni malo, kar se požré denarja. Letos bode treba nič manj, kakor 136,224.880 gld., 113,035.634 fl. je v tem rednih in 23,189.246 fl. izrednih stroškov. Carina ali davek na blago, ki se izvažá iz cesarstva ali pa iz drugih držav v našo privaža, vrže na leto 39,698.314 fl. Državi je po takem še treba spraviti 96,526.034 fl. 68 kr. Tega denarja plača 1,930.531 fl. 22 kr. ogerski državni zaklad, avstrijska skupina dežel pa 66,217.224 fl. 23 kr. in ogerska 28,378.810 fl. 40 kr.

Mala ni ta svota, vendar pa ste jo delegaciji dovolili skupni vladi, ne da bi ji bili česa oporekli. To ste pač storili, ker ste razpoznali, da ni mogoče drugače. Ako čemo, da bode država močna ter odbije s krepko roko vsak napad, naj pride potlej od katere že koli strani, treba je, da dobi potrebnih moči in teh ni brez denarja.

Dobro, delegaciji ste svoje delo končali in skupna vlada ima pravico do denarja in ni dvoma, da ne bode, predno mine leto, niti krajcar več tega denarja. Ali pa nam ohrani mir, tega ne zna nihče, vendar pa smemo reči, da je v tem hipu obzorje jasno ter ne kaže nič na bližnjo vojsko. Toda kaj vemo? Strune so jako napete in to skorej v vseh državah, ni torej nemogoče, da kje katera počí in vojske šum raznese se v hipu po vsej zastareli Evropi.

Resnica pa je zatem tudi to, da mir, ki térja toliko orožja in tedaj toliko denarja, kakor se godéva to doslej leto za letom, — tak mir ni veliko vreden. Človeku se dozdeva, da bi že bilo skorej, ko bi se prijelo enkrat za orožje ter bi se pokazalo, katera država ali kateri narod bi naj ostal na vrhu, bolje, kakor pa doslenji mir, ki požira toliko denarja in ne da pride stvar kedaj do kraja.

Za dolgo to pač ne more in ne sme trpeti, kajti tak mir nas spravi vse na kant, tišči nas v vedno večje dolgove.

Slovesnost v spomin 40letnega vladanja Njih Veličanstva cesarja Franca Jožefa I.

(Dalje.)

Premotrimo še šolske razmere. Nekedaj ni bilo toliko šol, kolikor jih je sedaj, kajti takrat bilo je malo šolarjev. Kako neki to? Ker so hodili samo otroci premožnejših starišev v šolo in sploh otroci takšnih starišev, katerim je bilo kaj mari, da bi se njihovi otroci kaj naučili. Silil ni nihče nikoga v šolo. Dandanes je, hvala Bogu, vse drugače. V šolo mora vsak otrok, bodi si premožnih ali ubožnih starišev. če le ima zdrave ude in zdrav mozeg v kosteh. Dandanes mora vsak otrok skrbeti za tiste zaklade, katerih niti rja, niti molj ne sné. Dandanes imamo, hvala Bogu, že mnogo starišev, kateri hodijo, kakor nekodaj Marko, po letu bosi, da po zimi otroke za šolo obujejo. Čast, vso čast takim starišem! Hvalo in zahvalo pa še našemu občnemu očetu, presvitlemu cesarju — postavodajalcu, ki po svojih učiteljih naše mladini iste zaklade pripravljajo! — Šolska postava, katero so naš cesar dali l. 1869., je najlepše delo Njihovo. Da se le skozi dobro, splošno izobraženje nravnost in značaj ljudstva požlahtnjuje, rekli so naš cesar vže davno.

Najdražji dar, katerega smo Avstrijanci iz cesarjevih rok prejeli, pa je „postava za občine“. Občine dobile so pravico, da si volijo občinske zastope, katerim so vse občinske zadeve izročene.

Ravno tolike vrednosti je „domovinska postava“, katera zaščituje vsakemu Avstrijancu njegovo domačijo ter preskrbi njega in njegovo obitelj, ako uboža.

A krona vsega, kar so storili naš cesar za svoje državljane, pa je „ustava in državni zakonik“. Z le-tema so presvitli cesar pokazali, kako zelo skrbijo za blagor svojih ljudstev; kajti ž njima so dovolili svojim podložnikom, da se smejo po izvoljenih zastopnikih (poslancih) postavodajstva vdeleževati.

Vse te navedene postave in dela pa so le zrnica proti temu, kar so presvitli cesar v teku 40 let za blagor svojih podložnikov storili. Vendar pa lahko samo iz teh sklepamo in uvidimo, da je cesarjeva najiskrenejša želja in da delujejo cesar z vsemi močmi, ne da bi se ozirali na svojo lastno osebo, le na to, da bi osrečili — svoje Avstrijance, svojo Avstrijo!

Ta želja pa se jim tudi mora izpolniti; za to jamčimo mi, njihovi podložniki. Z združenimi močmi dosegli bomo vse, kar človeško srce poželeti in človeške moči le doseči zmorejo. Za našega občnega očeta, presvitlega cesarja Franca Jožefa I. in za našo domovino naj velja kri in življenje! To prisegamo danes, ko slavimo 40letnico vladanja Njih Veličanstva, pred podobo cesarjevo ter kličimo iz dna naših

zvestih in udanih src, naj donijo naši klici k najvišjemu vladarju vseh svetov: „Bog ohrani, Bog obvaruj, nam cesarja, Avstrijo!“ — Živeli cesar, živela domovina!! Živio! Živio! Živio! (Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Hmelj in njegovo pridelovanje.

(Konec.)

Na večih krajih smuka se listje z zeli, nekaj iz navade, nekaj pa za to, ker se misli, da bode hmelj zato brž dozorel ali pa sploh, ker dene to bojda hmelju dobro. Ali ta misel je kriva. Listje je potrebno za to, da se češulje lepo vzrastejo, saj je listje pri drevesu to, kar so pri človeku pljuča. Listje vzprejme mnogo redilnih snovi iz zraka ter jih vdela za zel in še le take so potlej pripravne za češuljo, za njeno hrano.

Iz tega se razsodi lahko, da je smukanje listja s hmelja škodljivo, češulja je slabša in torej manj vredna. Samo tačas, če hodi za krmo prav tesno, daje se opravičiti tako smukanje in naj se opravi to delo le blizu časa, ko že hmelj dozoreva!

Trga se hmelj naj z vso skrbjo, ker na to pride veliko pri ceni, kako da se hmelj spravi. Pivar kupi, če gre za pravo, v hmelji le moko, ki je v hmelji, vse drugo nima za nj cene in zato mu ni vse eno, kaj da je v hmelji, napačne češulje, dolgi držki, kosi ovijač, listje in enako. Ako je teh reči pa v hmelji, razumeje se, da ne da za nj veliko. Kupei in pivarji imajo v tem bistre oči in dober spomin ter se izogonejo tacim hmeljarjem, pri katerih se spravlja hmelj z drugo sodrgo. Naravno pa je, da pridejo vselej radi k tacim, ki imajo dobro, čisto blago. Kdor hoče tako blago, mora, kedar trga hmelj, odpraviti češulje, ki niso lepe barve, ne dobre vzrasti pa tudi take, ki so prevelike; blago prve vrste je le tedaj, če ima češulje dobre barve na celo kratkih držkih in je brez listja, ovijač itd.

Suši se hmelj na pleterkah, 1,7 metra dolgih in 0,80 metra širokih. Le-te se obesijo na vrvicah druga nad drugo, morajo pa se tako nategniti, da niso tam bolj globoke, tu pa bolj plitve, kajti tako bi se kopičile češulje v globinah in bi se torej ne sušile prav, povsod enako. Kjer je veliko hmelja, tam ga sušijo v posebnih sušilnicah, ki jih kurijo. Sušenje je važno pri hmelji, kajti sicer splesni in ni za rabo. Slabo sušenje skazi lahko najboljšo žetvo. Sušenje na pletarkah je boljše, kakor pa na diljah, najboljše pa je v sušilnicah, kajti tu se suši hmelj redno, hitro in enako na vseh platéh.

Izpoznaš pa, kedaj je hmelj dovolje suh,

če se ti držaj odtrga od češulje, ako ga vslo-
čiš, in če vzameš češuljo v roko pa jo združneš,
raztegne se ti hitro, ako je dovolj suha, če pa
še ni suha, ostane ti združnjena.

Da se vzdrži hmelj, treba ga je žvepljati.
To pa se izgodéva v sušilnicah na poseben na-
čin, sicer pa ti razum daje način, kako si ga
najbolje ozvepljaš. Hmelj, ki se suši na navadni
način, skazi se po malem, kajti nek del moke
se razkroji, izgubi vonj, izpremeni se ji barva
ter se naredijo neke gljivice. Zoper to pomaga
žvepljanje, zakaj le-to pospeši sušenje hmelja
in zabranjuje, da se ne vzredijo gljivice. Sem-
tertje se žveplja pa tudi za to, da se skažen
hmelj popravi, to je, da dobi lepo barvo ali to
ni pošteno in sploh ne pomaga, kajti kdor se
izpozna, zapazi na hmelji to brž, ko si pogleda
moko. Le-ta je še zmerom temna in nima vonja,
vsaj prijeten ni. Torej skažen ostane hmelj in
nima vrednosti.

Koliko da priraste hmelja pa tudi, koliko
da mu je cene, to je prav različno. Tako po
celem računi se v 12 letih na 2 prav dobri,
na 6 srednjih in na 4 slabe žetve. Cena pa se
ravna po tem, koliko je hmelja treba domačim
pivarnam in koliko se ga proda v tuje kraje.
V Angliji in v Ameriki se ga prideluje v časih
več, v časih manj, in naše blago je v časih
bolje, v časih slabše, tudi iz prejšnjih let ga
je še v časih kaj in torej lahko vemo, da je
cena prav različna in da se nikoli ne zna za
gotovo, kaj da je naše blago vredno.

Nikako tedaj ni prav, če se daš zapeljati,
kedar ti hmelj katero leto obilo vrže dobička,
da še odločiš več zemlje za hmelj. Kakor pri
drugih rečeh, tako je tudi pri hmelji pravilo:
Po malem, po pameti, po razsodbi gledé na
tvojo zemljo, na delalne moči in na tvojo mož-
njo — bode mogoče, da ti bode hmeljarstvo v
korist, sicer pa na izgubo. To kaže izkušnja
pri posestnikih v Zateči na Českem in v Spaltu
na Bavarskem. Tam imajo najboljšo zemljo za
hmelj, toda bolj revnih ljudi ni skorej nikjer,
kakor ravno tam. To dela vedna sprememba
cene pri hmelji, sprememba, ki se ne da izra-
čuniti.

Še huje pa je, če se kmet poprime trgo-
vine s hmeljem. Tak ne spravi samo sebe na
kant, ampak tudi svoje sosede pripravi lahko
v največjo škodo. Nevarna je kupčija vsaka,
najnevarniša pa je kupčija s hmeljem.

Sejmovi. Dne 7. julija v Vojniku, v Kapli
in v Oplotnici. Dne 9. julija pri sv. Juriji na
Pesnici, pri sv. Emi pri Podčetrtku, v Lembergu
in v Pišecah.

Dopisi.

Iz Ormoža. (Mestne volitve.) Volitve
v zastop našega mesta se bližajo, ter se bodo,

akō ne bode kaj posebnega v zmes prišlo, v
kakih šestih tednih vršile. Nasprotniki delajo
na vse kriplje, kajti strah jih obdaja, če po-
mislijo, da bi bilo le mogoče, da edino, kar še
imajo v rokah, zastop Ormoški, zgubijo. In uboga
požarna bramba! Vaje se vrše za vajami pa
„kneipe“, kjer jim občinski pisar in „aichmei-
ster“ Gedlička prediguje, da morajo požarni bram-
bovci biti složni, da morajo voliti samo nem-
ške može, kajti Ormož je nemško mesto in mora
kot tako ostati, nikakor pa se ne smejo „slo-
venskim vsiljencem“ udati. Ormoška požarna
bramba je prestopila društvene namene ter je
postala politično društvo, na kar opozarjamo
naše politične oblasti. Veseli nas pa, da se naj-
dejo možje, ki se vedó moško in odločno ter
da se ne vdajo nobeni sili. Pri eni takšni
„kneipi“ je bil tudi g. Kovačič, posestnik in
sodar v Ormoži. On je bil tudi ud požarne
brambe. Ko je Gedlička prebral poziv do po-
žarnikov, da morajo nemško voliti, je g. Mar-
tinc rekel: „Kdor obeča, da bode nemški volil,
naj ustane“. In glej, vsi razun g. Kovačiča, so
ustali, on je obsedel. Zdajci pa so vsi na-nj
šli, ga suvali itd. Ali on ni imel straha, am-
pak bil je miren med divjaki ter je rekel: „Po-
žarno društvo ni politično društvo, ono ne sme
ne nemško, ne slovensko, ampak občno biti, jaz
si le dam povelja davati pri požarni brambi,
nikakor pa ne, kako da bi moral voliti. Jaz
sem Slovenec in ostanem Slovenec“. Gedlička
povdarja, da je „feuerwehr“ „deutsches insti-
tut“, na to pa g. Martinc g. Kovačiču reče:
„Ker se z nami ne strinjate, pridite k meni,
da svoj izstop prijavite“, a g. Kovačič se mu
je moško odrezal, da njemu ni treba k nikomu
iti, on je neodvisen mož in očitno pred vsem
prijadi svoj izstop, ker ne more dalje biti ud
takemu strankarskemu društvu. To je možato
postopanje, in priporočali bi to postopanje v
posnemanje tistim Ormožancem in Hardečanom,
ki so še sedaj udje tega nemškega političnega
društva. Vsled tega vže zdaj opozarjamo vse
volilce posebno pa naše gospode poverjenike,
da ob pravem času delujejo, volilcem potreben
poduk dajo ter jih opozorijo na važnost te vo-
litve. Vsi morajo priti na dan volitve in zmaga
naša bode sijajna, in celi Štajar bode zaklical:
„živio in slava“ zavednim volilcem ormoškim.
Toraj bodite oprezni in pazite, da nam satan
ne poseje ljulike med pšenico.

Iz Vitanja. (Odlikovanje.) Prav gin-
ljiva slovesnost se je te dni obhajala v našem
trgu. Našemu občespoštovanemu gospodu Jož.
Lautnerju, daleč na okrog slovečemu zdravniku,
je podelilo Njegovo Veličanstvo v priznanje nje-
govih zaslug na zvestem opravljanji njegovega
trudapolnega zdravniškega posla, pa tudi za-
radi zaslug, ki si jih je sivi starček pridobil
kot večleten župan Vitanjski — zlati križec.

To znamenje najvikše zadovoljnosti prinesel je tedaj tu sem blagorodni gospod Dr. Netoliczka, c. kr. okrajni glavar v Celji, spremljevan od g. Dr. Šnedica, c. kr. okr. zdravnika. Ob 9. uri služila se je v farni cerkvi slovesna sv. meša, kajti ljubeznjivi slavljenec se je hotel Vsemogočnemu zahvaliti za vse milosti, katere mu je podelil v teku 77 let njegovega življenja. Starček je preslab, da bi mogel peš iti v hišo božjo; zato se je na vozičku skozi cerkvena vrata peljal pred oltar, da je mogel biti navzoč pri najsvetejši daritvi. Po cerkvenem opraviilu se podajo povabljeni gostje, tržko starešinstvo, rodbina jubilarjeva od blizu in daleč z odlikovanim gospodom vred v občinsko hišo. Gospod okrajni glavar nariše v jedrnatih besedah za-sluge gosp. Lautnerja ter mu pripne zlati križec na prsa. Blagega starčka je to toliko prevzelo, da je solznih oči komaj izpregovoril prošnjo, naj g. glavar njegovo srčno zahvalo blagovoli predložiti pred prestol Njegovega Veličanstva. A tudi vsi navzoči bili so ginjeni do solz, ko so s slavljenecem vred občutili veselje, v katerem je plavalo njegovo srce. Pri banketu, ki se je vršil na g. Kokošinekovem vrtu, so se vrstile zanimive napitnice v proslavo Njegovega Veličanstva, v zahvalo g. okr. glavarju, posebno pa na zdravje gospoda Lautnerja. Svirala je vrlo dobro Smarijska glasba. Žal, da nam vreme ni bilo ugodno! „Slovenski Gospodar“ želi v imenu Slovencev, ki blago srce g. Lautnerja poznajo: naj mu ljubi Bog okrepeča njegovo zdravje in podaljša na mnoga leta njegovo življenje!

Iz Šaleške doline. (Slabo delo, slabo plačilo.) [Konec.] Frankfurtarske zastave, koje so bile v ta dan v Šoštanjki poleg drugih razobešene, kazale so njihovo veliko-nemško mišljenje. — Pri tej priliki je tudi pokazala nemčurska čvetorica Šoštanjskih „bürgerjev“, da jim ni mar za molitev in čast božjo; ne, za tisto jim ni mar, pač pa jim je za tisto veliko-nemško kulturo. Na čast Šoštanjkega trga se mora reči, da jih je velika večina tržanov, ki ostro obsojajo netaktno postopanje te nemčurske čvetorice. Kdo pa so ti ljudje, ki se tako ponašajo s svojo veliko-nemško kulturo? Nekaj je domačih odpadnikov, nekaj pa tujih privandrovcov, koji so pozabili, da jih je rodila slovenska mati in da so tukaj na slovenskih tleh, a njihova imena glasno v nebo kričijo, da so sinovi slovenskega naroda, akoravno sami to na vso moč tajijo in svoja imena po nemško pačijo, zatoraj je resnična prislovica, ki pravi: „Kdor materni jezik zataji, navadno zataji tudi vero“. Ko bi se Slovenci poprijeli gesla: „Svoji k svojim“, kmalu bi se zgodilo tukajšnjim nemčurskim napetnežem tako, kakor sestradanim vrbcem po zimi na strehi, da bi čivkali; „Žakelj imam, pa prosa nimam“. Morebiti si mis-

lijo, ker Šoštanj stoji v krasni Šaleški dolini, da je to na nemških tleh? Če tako mislijo, se zelo motijo, kajti zgodovinsko je dokazano, da „od nekdanj stanuje tukaj slovenski naš rod. Če vé kdo za družega, naj reče, od kod?“

Iz spodnje Savinjske doline. (Naše napredovanje.) Tudi dandanes se še čudeži godijo. Mar li ni to čudež, da je, kjer je pred kratkim časom se šopirila širokoustna nemška mačeha ter si že menila postaviti svoj sedčž v mlado otroško srce v nemškem šulvereinu; zdaj na svojem mestu mila in blaga slovenska mama ter si je ona napravila lepi spominek, pcdružnico sv. Cirila in Metoda. V resnici, to je čudno. V naši Veliki Pirešici, kjer je bilo, še ni dolgo od tega, vse nemškutarsko, vse le tako, kakor je bilo nekaterim, ki so pri tej reči svoj dobiček imeli, ljubo, tam je zdaj najlepša sloga; najlepša narodnost doma. In to, kako se vse zanima za slovensko reč! Tudi najzadnji kmetič ve zdaj, da je tudi on sin matere Slave in izogne se hiše nemčurja, ter še ne pogleda ga ne. Prava radost je slišati vrle naše mladeniče, kako da so vneti za narodno reč; kako lepo prepevajo narodne slovenske pesmi, s kako vidno navdušenostjo zapojejo „Slovenec sem, kje dom je moj“ in več enakih lepih pesmi. Čast in slava njim, vrlim fantom Velike Pirešice! In tudi dekleta se spoznajo, da so slovenska. Ako ti vence pletejo, prav lepo prepevajo zravno narodne pesmi, in ako ti ena ali druga naredi šopek, zapazil bodeš zravno lipovo pero, znamenje, da je Slovenka šopek naredila in da ga bode nosil slovenski mladenič. Prav tako, vrlo slovensko deklé; iz srca ti kličem: „Živela“! (Konec prih.)

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Njiju veličanstvi, svitli cesar in cesarica sta prišla v ponedeljek, dne 2. julija za nekaj tednov v Hostinjsko kopaljšče. — C. kr. poslanik v Londonu, grof Karolyi stopi v pokoj in je prejel veliki križ reda sv. Štefana. — Kakor se trdi, začne štaj. dež. zbor svoje zborovanje proti koncu meseca avgusta. — Podružnica „šulvereina za Nemce“ je pesniku R. Hammerlingu v Gradci izročila pohvalno pismo, češ, da je on v Nemcih vzbudil „nemško življenje srca“. Resnica, to mu je velika za-sluga! — Doslej je izhajal v Beljaku nemšk list, ki je polnil svoje predale skoraj samo s grjenjem slov. duhovščine in sploh slov. ljudstva, sedaj pa mu je zmanjkalo sape, ter ga tiskar noče več tiskati. Zakaj to? Kedar ni več denarja, preneha tudi Nemcu rada ljubezen. — Za mesto c. kr. okr. sodnika v Št. Pavlu v labudski dolini išče vlada moža, ki zna slovenski. Tedaj pride vendar-le tudi tam slovensčina v čast! — Obveznice dolga krajske zem-

ljiščne odveze izplačajo se vse do konca tega leta. — V Novem mestu se vrše priprave za slovesno praznovanje 40letnice vladanja svetlega cesarja, ob enem se postavi ondi nova dekliška šola. — Na Primorskem je bila tudi letos suša, slednje dni so sicer dobili dežja, toda prišel jim je že pri marsičem prepozno. — Z razstavo vin so v Trstu vsi zadovoljni, najbolj pa menimo, da odbor razstave, kajti nima izgube. Taka pa se kaj rada prikaže pri enakih razstavah. — Cesarjevič Rudolf se je vrnil na Dunaj ter je izrekel zahvalo vrlim Dalmatincem za lep vzprejem in bil je le-ta povsod sijajen. Slovan pač ljubi rodbino svojega cesarja. — V Bakru na Hrvaškem zmagal je pri volitvah v sabor župnik Vrbanić. To ni ljubo sedanji vladi in kakor se kaže, ni slutila, da bi taka volitev bila mogoča. Bog daj več takih srečnih volitev! — Ogerski minister za uk in bogočastje, pl. Trefort, namerava „red spraviti v oskrbovanje cerkvenega premoženja“. Nam se zdi ta namerava prav sumljiva in menimo, da ima g. minister najmanj poklica za to. — Pri Földvaru na Erdelskem je bila ustaja ali punt tamošnjih rumunskih kmetov. Ni znano, kaj je bilo krivo te ustaje.

Vnanje države. Sv. Oče opisujejo v svoji zadnji encikliki ali pismu do vseh škofov kat. cerkve v lepih besedah, kaj je in kje je doma prava prostost. To pismo potrjuje, da je papež Leon XIII. v resnici „luč z neba“. — Italijan ski kralj in kraljica bivate sedaj v Monzi v Lombardiji. Kraljevič pojde od ondod v London. — Minister Crispi pravi, da je Italija srečna, ker ima tako dobro zaveznico v Nemčiji. — Španjska vlada podaljša zvezo trgovinsko z Avstrijo. Dobro, samo da ste ti državi precej daleč druga od druge. — Francosko ministerstvo ima čedalje huje nevihte, ter ga nobena stranka ne podpira, za to se drži ministerstvo skoro, da le siloma na vrhu. Dne 14. julija hodo pri Parizu vojaške vaje in po njih velika — pojedina. Ministerstvo izda vabila k njej vsem županom večjih občin in pride jih bojda kacij 2000. No, taka pojedina se izplača! — V Angliji kaže se neka nevolja za to, ker nima nemški cesar le besedice o njej v svojem prestolnem govoru. Brez uzroka menda tudi ni to molčanje. Herbert, sin Bismarcka, pojde te dni iz Berolina v London. Morebiti jim pa on razjasni, čemu da je bilo molčanje. — Novi nemški cesar hoče z Rusijo živeti v prijateljstvu ter pojde, kakor se pravi, v kratkem sam v Petrograd k ruskemu carju. — Ruski car pride to poletje v južne kraje Rusije in tudi v Kavkaz in Kars. Ti mesti še niste dolgo pod rusko oblastjo. — Major Popov in tov. so zopet prosti in ima torej knez Ferdinando vsaj od te strani mir, doslej so mu pristaši Popova veliko skrbi prizadljali. — V vzhodni Rumeliji pripravljajo se, če je resnica, od vojaštva nova ustaja zoper

sedanje ministerstvo in tedaj tudi zoper bolg. kneza. Resnica, take še je ondi treba! — Turkiški sultan je podpisal pogodbo Turčije z Anglijo in Francijo gledé prekopa Suez. Doslej se je branil skoro dve, tri leta. — Turčija bi rada, da pokliče Anglija bolje dnes, kakor jutre svoje vojake iz Egipta. Le-ti so v Egiptu za to, da zatró ustaje, ki so v onih deželah prav goste. — V Mehiki je povodenj razdjala dve mesti, Leon in Silao in je pri 1500 ljudi utonilo.

Za poduk in kratek čas.

Zlatomešnik sv. oče Leon XIII. in slov. rimski romarji.

(Dalje.)

Gospé so zlasti občudovale prekrasne belgijske zobce ali špice, lepo česko tkanino in prefino kitajsko vezenino na jako dragi svili. To mora biti bistro oko in lehka, nježna roka, ki tako lepoto mala v svilo. Sicer vedo tudi naše gospice z iglo kaj ličnega napraviti; toda ko so videle tisto delo, pa so odkimavale ter rade nerade Kitajčankam prisodile venec zmage. Če ima Kitajčanka nogo butasto, ima pa fino roko. —

Število cerkvenih reči je — legijon. Kdo bi preštel vse dragocene kelihe, mešne plašče, križe, mešne bukve, svečnike, perilo, preproge in drugo altarsko opravo. Tudi celo opravljeni lesen in kameniti altarji stojijo v razstavi; trebalo bi samo pristopiti in meševati.

Precej v drugi ali tretji sobani, ko v stopimo, najdemo razstavljene darove naših slovenskih škofij. Naša darila sicer niso tako imenitna in umetna, kakor drugih bogatejih narodov; toda če pomisliš, da so pri nas redki bogataši, a da tisti, kateri so, itak nič ne dajo, potem so primerno naše škofije več dale kakor druge.

Pa ne samo kralji in bogatci so donesli darove, tudi vbogi niso hoteli zaostati. Neki otočani iz majhnega otoka v Tihem morji so nalovili pisanih jako drobnih ptic, so jih nadeli, in poslali sv. očetu. Indijanci so vlovili velikankega medveda, so mu slekli kožuh in ga poslali v Rim, in zdaj kaže v razstavi močne svoje zobe, da smo se ga kar ogibali. Ubogi očetje kapucini, ki so v Egiptu misijonarji, najdejo v Nilu mrtvega krokodila. Odluščijo mu meso, a kostovje njegovo pošljejo v razstavo. Velikan jako grdo zija, dasiravno te ne more več počapniti.

Se o nekaterih darih čujte, katere je krščanska ljubezen izmislila, da sv. očeta z njimi razveseli. Revne redovnice iz nekega samostana v Aziji so napravile iz kosa rudečega žameta lično srce Jezusovo, a iz svile raznih barb so posnemale ogenj, ki iz presvetega srca

gori. Toti sicer revni dar so romarji bolj občudovali, kakor druge naj draže reči. — Brazilijanski škofi so o priliki zlate sv. meše odkupili 500 sužnjev ter jim prostost podelili. Kako so s tem darom nagodili sv. očetu, kaže njihovo pismo, v katerem škofom razločno pravijo, da jim je bil ta dar ljubši, kakor kateri si bodi dar.

Zavod usmiljenih sester v Gradu, ki po celi Avstriji šteje že več kakor sto samostanov, bi sv. očetu tudi rad svojo vdanost skazal. Kaj storijo ljube sestre? Dogovorijo se in molijo za grešni svet molitvico: Moj Jezus, usmiljen je! Ki ima sto dni odpustka, dvestomilijonkrat, tedaj tolikokrat, da na vsakega katoličana pride ena molitvica, in to potem naznanijo sv. očetu. Kdo bi dvomil, da je bil tudi ta dar jako všeč namestniku Kristusovemu.

Pa tudi naši majhni niso tiho djali, ampak so pošiljali sv. očetu častitke ter jim obljubljali, da bodo vedno pridni in pobožni otroci ostali. Takih pisem so papež nad 50.000 dobili. Dali so jih lepo vezati: osem velikih zvezkov jih je bilo v razstavi videti.

Zakaj pa bodo vsi ti bogati darovi sivemu starčku? Tako poprašuje sebe oni svet, ki bi rad vse v svojo lačno mavho spravil. Ne bojte se in — tiho dejte! Menda mislite, da imajo sv. oče vse to za se, in da se bodo zdaj zaprli med vse to bogastvo ter ne pred nehali, dokler ne bodo vsega sami povžili? Hišni oče vé, kam bo minil velik kolač kruha, če se deset otrok vsede okoli mize; še več vbogih otrok imajo širom sveta sv. oče, ker je že Kristus rekel: Ubogih boste zmiraj imeli.

(Dalje prih.)

Smešnica 27. „Človek napreduje vedno“, pravi nekdo v društvu, „ter se povzdiguje zmerom bolj in na višjo stopinjo omike. Drugače živali; le-te ostanejo vselej enake ter ne poznajo napredka. Ali pa ste, vpraša mož na zadnje, ali pa ste videli kedaj popolnišega osla, kakor ga vidite sedaj?“ „Ne!“ zakliče nekdo v društvu in govorniku je v hipu zastala beseda.

Razne stvari.

(Okrajni zastop.) Svitli cesar so potrdili g. dr. Fr. Jurtela, odvetnika in drž. poslanca, za predsednika in vlč. g. o. B. Hrtiša, guardijana oo. minoritov na Ptui, za namestnika v okr. zastopu na Ptui.

(Visoki dar.) Presvitli cesar daroval je za zidanje novega šolskega poslopja v Ljutomeru 4000 gld.

(K odborovi seji družbe duhovnikov) prihodnji četrtek, to je, 12. julija, ob 11. uri predpoldnem v škofijski pisarni čč. gg. odbornike uljudno vabi Predstojništvo.

(Podružnica.) V Konjicah ima podružnica sv. Cirila in Metoda občni zbor v nedeljo dne 8. julija ob 3. popoldne.

(Okr. šolski svet.) Okr. zastop v Kozjem, sedaj v rokah narodnih mož, izvolil je v svoji zadnji seji g. dr. K. Gelingsheima, pristava c. kr. okr. sodnije v Kozjem, za uda okr. šolskega sveta.

(Slovenska šola.) Občine Stopno, Statenberg, Pečke, Dežno in sv. Ana v Dravinjske dolini sklenile so potegniti se za slovensko šolo in konec storiti vrivanju nemščine. Dotične vloge so se že odposlale na deželni šolski svet, oziroma ministerstvo uka in veronauka. Slava vrlim slovenskim občinam!

(Sv. misijon.) V Vitanji so čč. gg. oo. jezuiti začeli sv. misijon v praznik sv. apostolov Petra in Pavla.

(Družba sv. Cirila in Metoda.) Odbor družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je sklenil, da se vrši letos dne 19. julija nje občni zbor na Ptui.

(Slov. paralelke.) Veliko se je govorilo o slov. vzporednicah na c. kr. gimnazijah v Mariboru in Celji. Sedaj se začenja že vpisovanje v 1. razred na teh gimnazijah dne 14. julija a ni še ne duha ne sluha, bo-li že letos kaj iz paralelek.

(„Mi tudi!“) Pri 25letnici društva turnarjev v Mariboru, ki je bila zadnjo nedeljo, govorili so veliko in vsaka tretja beseda jim je bila: „wir deutsche Männer“. Tudi iz Ljubljane se je nek nemški turnar, Dzinski, oglašil ter je izjcljal: „Tudi mi pridemo iz necega kraja ali le malo prijatelj je moglo priti...“ Bog večni zna, kje je tisti „nek kraj“, govornik ga ni povedal ali pa je hotel s tem kje reči, da so prišli iz kraja in ne more biti kje iz morja? Temne so tvoje besede, ljubi turnar iz Ljubljane!

(Premeščenje.) Kakor gre glas, preselila se jeseni dva bataljona domačega c. kr. peš-polka št. 47 iz Maribora v Gradec. Častniki so že odpovedali svoja stanovanja.

(Zrelostni izpiti.) Na c. kr. višji gimnaziji v Celji so zrelostni izpiti že končani ter jih je 6 osmošolcev z odliko prestalo, 2 dobila sta za 2 meseca poskušnjo, ostali pa so skušnjo srečno prebili. Na c. kr. gimnaziji v Mariboru vrše se le-ti izpiti dnes in jutri, dne 5. in 6. julija. Dela jih 15 osmošolcev.

(Slovstvo.) Jos. Stritarjevih zbranih spisov je izšel že 49. zvezek, z njim se začne VI. del ali: razni spisi.

(Ogersko vino.) Na Ogorskem je zrastle lani dobrih 5½ milj. hl. vina in ceni se, da je vse kacij 43 ali 44 milj. goldinarjev vredno.

(Strela.) V četrtek, dne 24. junija, je vdarilo v neko hišo pri Šmariji ter je strela ubila tri koze, druge nesreče pa ni bilo.

(Nesreča.) Jože Zorman, brat reda sv. Frančiška pri sv. Trojici je včeraj, t. j. sredo na potu iz Maribora tako nesrečno padel z voza, in sicer, ker se je konj splašil, da je nazaraj prinesen v samostan še tisto noč ob 1/2 10. uri umrl. Poškodil si je bil glavo in pretresel si drob.

(V uradu c. kr. poštne hranilnice) na Dunaji je dne 31. dec. 1887 bilo nameščenih 91 državnih uradnikov, potem 51 uradnikov, katerim se lahko služba odpove, dalje 379 pomožnih uradnikov, 33 žensk, 20 uradnih in 40 pomožnih pak 37 drugih služabnikov, toraj 651 oseb. Vse stroške, ki jih ima hranilnica po cesarstvu, poravnava z lastnimi dohodki. Za lani še je preostalo čistih 490.390 fl. 9 kr. Ta znesek ide v državno blagajnico.

(Tatvina.) V Haložah je nek fanté, M. Podgoršek, svojemu gospodarju ukradel 163 fl. ter jo je pobrisal. Žendarji pa so ga v Jarenini zajeli. Samo sto gold. še je malopridnež imel.

(Poboj.) V nedeljo, dne 17. junija, sta v Vrhovljah pri Konjicah Fil. Rečnik in Fr. Hovšnik pričakala tesarja M. Kovača tik njegove hiše ter sta ga napadla s koli. Mož je na mestu umrl, zločinca pa sta se sama izročila c. kr. okr. sodnji v Konjicah.

(Toča.) V nedeljo, dne 1. julija, je bila na večih krajih toča. Poroča se nam o njej iz Zavrč in sv. Marjete pri Ptuji, potem iz Konjic, Črešnjic, Frankolovoga. Bila je na obeh straneh med 2.—3. uro popoldne, najhuja pa je bila brž na Črešnjicah in pa v Hotinji vesi pri Slivnici.

(Duhovske spremembe.) Č. g. Anton Pajmon, župnik v Novištifti pri Gornjem gradu, dobil je župnijo v Sromljah.

(Za družbo duhovnikov) so vplačali č. g. Belšak 1 fl., Keček 2 fl., Žnidarič 11 fl.

Loterijne številke:

V Trstu 30. junija 1888:	32, 28, 59, 43, 34
V Lincu „ „	89, 31, 73, 21, 27

Poslano.

Dne 27. junija vršila se je pri sodništvu Vranskem razprava v zadevi razžaljenja časti, pri koji obravnavi se je končal prepir v toževanju g. Fran Brišnika zoper g. Antona Plaskana. Konec je pa bil storjen s sledečo, na zapisnik dano izjavo:

„G. dr. Glantschnigg v imenu Marije Plaskan in Anton Plaskan za-se izjavijo, da imajo pritožbe, uložene od njih pri drž. pravdništvu in okrožnej sodnji v Celji, kar se tiče očitanih, ki se v teh pritožbah nahajajo zoper Fr. Brišnika gledé postavno ostro prepovedanih dejanj, pomotno podlago in da zamorejo ta očitanja tem manj dokazati, ker tudi državno

pravdništvo kljubu ponovljenih poizvedeb ni našlo uzrokov, postopati zoper Franc Brišnika Obžalujejo toraj, da so ravnali na tako neodgovoren način“.

Franc Brišnik vsled te častne izjave odstopi od tožbe zoper imenovane zaradi žaljenja časti.

Braslovče, 28. junija 1888.

Prodaja posestva.

Lepo posestvo ob velikej cesti 5 minut daleč od farne Kapelske cerkve blizo Radgone, obstoječe iz lepega zidanega hrama s 3 hišami, kleti in gospodarskega poslopja; potem 1340 sežnjev goric, 438 sežnjev njive in 158 sežnjev sadnega vrta se prostovoljno odda. Več o tem pové gosp. Anton Kvas, nadučitelj pri Kapeli.

1-2

Za mnogoštevilne dokaze srčnega sočutja ob smrti in pogrebu moje sestre, gospé

Ane Dovnik-ove v Skalah,

izrekam najtoplejšo zahvalo prečast. gosp. dekanu Šribarju za prelepo besedo-nadgrobnico, potem slavnim pevcem, blagim farnikom, milim prijateljem in znancem, dobrosrčnim darovalcem ličnih vencev, v obče vsem, ki so pokojnici izkazali zadnjo čast, spremivši jo danes, imenito pri toli slabem vremenu, do probné gomile. Bog plačaj!

Karol Gajšek,
dekan.

Na Dobrni, dne 1. julija 1888.

Vilibald Weber,

uradno pooblaščen in zaprisežen civilni zemljemerec, inžener za vzboljšanje zemlje in za pogozdovanje itd
v Mariboru, Bürgerstrasse št. 42,

opravlja vse premerbe, razmejitve in izločitve posesti postavno-veljavno, sestavlja vse načrte in pisma, katerih je za to treba, za manj premožne še tudi pod ceno vsled uredbe c. kr. namestnije v Gradci z dne 12. febr. 1862 št. 2613, istotako napeljuje ali pa odpeljuje vodo z zemljišča, za tem izvršuje tudi stavbe na travnikih, iz domoljubja brez vsega plačila za samo povrnitev lastnih stroškov, na dalje napravlja gozdne naprave, cenitve in pregledovanje zemljišč. — To blagovoli p. n. občinstvo vzeti na znanje.

4-6

Vabilo

1-3

k občnemu zboru ormoške posojilnice, ki se odredi na nedeljo dne 22. julija 1888 ob 3. uri popoldne v čitalnični dvorani v Ormoži, ker dne 29. junija 1888 ni bilo potrebno število društvenikov, se po § 33 zadržnih pravil odredi novo zborovanje s poprej oznanjenim sledečim

Dnevnim redom:

1. Poročilo predstojnikovo o delovanju v preteklem letu ter predlaganje končnega računa in bilance za leto 1887.

2. Poročilo nadzorništva o pregledovanju računov in bilance.

3. Predlog predstojništva in nadzorništva, naj se čisti dobiček izroči združnemu premoženju.

4. Mogoči predlogi.

Ormož, dne 12. junija 1888.

Ivan Vertnik,
tajnik.

Dr. J. Geršak,
predsednik.

Naj se naročijo po pošti z dopisnico ali s pismom telo in kerv čistilne posladkorjene glasovite

Marijaceljske kroglice.

Varstvena marka.

Iz najimennitnejših zelišč izdelane Marijaceljske kroglice dokazale so že pri mnogih boleznih tisočkrat čudovitno svojo moč. Vsaki dan dobimo zahvalna pisma od ljudi, kateri so le po Marijaceljskih kroglicah ozdraveli, zato bi biti morale v vsakem hramu, ker ostanejo vedno sveže in ker so posladkorjene.

Posebno zdravilo so pri prebavljivosti, zabasanju, žolču, rumenici, pomanjkanju slasti pri jedi, zlezenici, jeternici, hemeroidah, tvorstvu, bolu v hrbtu, mrzlici, zaslinevanju, ženskih boleznih in na koži, omotici, zgagi, tvorih, glavobolu, glistah, debelosti. Naredijo dobro krv in tek.

Cena: 1 škatlja s 40 kroglicami stane 40 kr. En svitek s 3 škatljicami, 120 komadičev, le 1 gld. (5 svitkov le 4 gld.) s podukom kako se rabijo.

Svarilo: Te izvrstne Marijaceljske kroglice se le z varstveno znamko prav in po pošti dobijo, le pod naslovom:

**Löwen-Apotheke in Wien,
VIII. Josefstädterstrasse 30.**

Tudi se dobi v tej lekarni in po pošti pri protinu in revmatizmu gotovo delujoči protinski duh, steklenica à 80 kr., kakor tudi za kašelj, pljučne in prsne bolezni glasovit terpotečki sok z apno-železom, steklenica à 1 gld. 10 kr.

Ta imenitna zdravila razpošiljajo se vsaki dan po vsej Avstriji.

Prosi se za natančen naslov: ime, kraj, zadnjo pošto in deželo.

Zahvala.

Gospod Nikolaj Rüpschl, praktični zdravnik v Št. Jurji ob juž. žel. (pri Celji) je v Šmarijskem okraju 1½ leta opravljal službo okrajanskega zdravnika, t. j. med časom, ko lastnega zdravnika ni imel, ter si je s svojim sprevidnim postopanjem z bolniki in s svojo žrtvovalno gorečnostjo, kakor tudi s svojim ljubeznivim obnašanjem posebno proti ubožnim bolnikom zaslužil popolno priznanje in najtoplejšo zahvalo tukajšnjega okraja, katero mu tem potom javno izreka

Okrajni zastop Šmarijski pri Jelšah,
dne 14. junija 1888.

2-2

Načelnik: Andrluh.

Prodaja posestva.

Tako imenovano Ploderjevo posestvo pri sv. Jurju na Pesnici, blizu farne cerkve in okrajne ceste na lepem hribčku z lepim razgledom: 4 orale 187 sežnjev vinogradov, 2 orala 187 sežnjev sadunosnika, 3 orale 230 sežnjev njive, sposobne tudi za sadunosnik, 1261 sežnj. paše, 1328 sežnj. gozda in 133 sežnj. stavbišče 1 zidan, z opeko pokrit hram, gospodarsko splotje in prešo z obokano kletjo, prodaja se zaradi družinskih razmer iz proste roke, z ugodnimi plačilnimi pogoji za 3000 gld. Več pové gosp. dr. Radaj, c. kr. bilježnik v Mariboru.

Albert Fiebiger,

kotlar v Koroških ulicah hšt. 5,
v Mariboru, poprej Essler,

priporoča zalogo svojo izdelanih kotlov za žganje in pranje v vsaki velikosti, vzprejemlje popravila ter jih izvršuje hitro in in po ceni.

2-6

Radenska slatina je edina mineralna voda na svetu, katera ima toliko litija v sebi, zato se rabi posebno proti protinu, žolči in mehurji boleznim. Vsled obilja ogljikove kisline in natra se priporoča tudi pri želodčni bolezni, hemeroidah in nahodih. Radenske železne kopelji za blednico in ženske bolezni, itd.

Razpošiljatelj
Radenske
kisle vode

Radenci / kopališče.
Poskušnje dra. Garrod, Biswanger itd. so dokazale, da je ogjikovo-kisliti najbojšše sredstvo pri boleznih, ki izvirajo v preobilni ščavični kislini. Iz tega se razvidi veliki uspeh tega zdravila.

Prospekti brezplačno in franko v kopališči Radenskem na Štajarskem.

Zaloga v vseh večih specer. prodajalnicah in gostilnicah.

6-26